

Projev prezidenta republiky při velitelském shromáždění náčelníka Generálního štábu Armády České republiky

21.11.2023 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Vážený pane náměstku, náčelníku Generálního štábu, vojákyně a vojáci,

já si opravdu vážím toho, že vás dnes mohu oslovit z tohoto místa v roli prezidenta a vrchního velitele. Mnohokrát jsem seděl dole mezi vámi, několikrát tady na pódiu v různých pozicích, ale v pozici této je to poprvé, a je mi opravdu ctí.

Jsem taky moc rád, a pozorně jsem vyslechl vystoupení náčelníka Generálního štábu, a jsem rád, že se dotkl všech těch zásadních problémů, čímž mi trochu ulehčil práci, protože se mohu omezit pouze na několik poznámek. Téměř pod všechno, co bylo řečeno v jeho vystoupení, bych se podepsal. A myslím, že je důležité, že zrovna v těch základních věcech jsme zajedno, protože jakýkoli rozpor v názorech by nás za této situace, ve které jsme, určitě nikam neposunul.

Jak bylo řečeno, bezpečnostní situace od posledního velitelského shromáždění se rozhodně nijak nezlepšila. Existující problémy přetrvávají, možná se ještě prohloubily, vznikly nové a celkově se situace z hlediska bezpečnosti ve světě dále zhoršuje a komplikuje. Pro nás to znamená jediné, být připraveni na to, že konflikt je reálný. A bylo tady řečeno, v jakých všech oblastech bychom měli být připraveni. Zároveň bychom měli velice pozorně sledovat všechny konflikty, ke kterým ve světě dochází, a brát je jako otevřenou učebnici. Ne jenom válka na Ukrajině, ale i konflikt na Blízkém východě, nám dává spoustu lekcí k tomu, jak změnit, adaptovat ne jenom naši armádu, ale i systém řízení, zpravodajství, logistiky k tomu, abychom v případném konfliktu byli úspěšní.

Válka na Ukrajině s sebou nese jedno velké riziko, a sice únavu z války, která se samozřejmě a nutně projevuje ne jenom u válčících stran, ale i u všech zemí, které buď Ukrajinu, nebo Rusko podporují, povede k tomu, že poroste tlak na ukončení konfliktu nějakou dohodou. Ta dohoda, pokud k ní dojde, tak bude samozřejmě vycházet z reálné situace na bojišti. A jak vidíme, protiofenziva Ukrajiny se nevyvíjí tak, jak Ukrajinci sami očekávali, a je to nejenom tím, že podpora západu v přípravě této protiofenzivy nebyla dostatečně masivní a rychlá, takže Ukrajinci začali s poměrem sil, který nebyl úplně výhodný pro ofenzivu, ale zároveň také čas, který tou přípravou byl stráven, umožnil Rusku velice dobře se na ukrajinskou protiofenzivu připravit. A do takto připravené obrany je samozřejmě mimořádně složité rozvinout jakýkoli úspěch. Navíc s dodávkami zbraní, které Ukrajina potřebuje k tomu, aby proti tak silnému soupeři, jako je Rusko, uspěla, vážnou a ani v této době nedosahují úrovně, která by byla potřeba.

Zima pro Ukrajinu rozhodně nebude jednoduchá, protože minimálně třetina infrastruktury, kterou Ukrajina bude potřebovat, mám tím na mysli energetickou, teplo, je zničená a nepodařilo se ji před zimou opravit, což bude vytvářet velký tlak na ukrajinské obyvatelstvo z hlediska jejich pokračující odolnosti a podpory svých ozbrojených síl. Navíc z posledních informací, které jsou i z frontové linie, tak vojáci, ukrajínští vojáci sami se cítí nejenom pochopitelně unaveni, ale cítí se v rostoucí míře zklamaní podporou ze západu, a mají pocit, že je v tom necháváme. To samozřejmě není dobré východisko k tomu, jak přečkat těžkou zimu a jak dosáhnout úspěchu proti soupeři, který veškerý ten čas využil, poučil se, znásobil vojenskou výrobu, aktivizoval válečné plány výroby a je schopen v

současné době dodávat stejné nebo větší počty techniky a munice, než jsme schopni dodávat ze západu Ukrajině my.

A není třeba si opakovat, že úspěch Ruska na Ukrajině by byl velkým problémem pro nás všechny, nejenom pro Českou republiku, ale pro všechny spojence, pro všechny západní země. A to nejenom proto, že by Rusko bylo posíleno ve svém výkladu mezinárodních vztahů, ale zároveň by to inspirovalo mnoho dalších podobně smýšlejících zemí, že silou lze dosáhnout svého a že západ není tak silný, jak se snaží dávat světu najevo. Samozřejmě by to ovlivnilo i přístup Číny k řešení mezinárodních problémů a celé řady dalších zemí.

Další konflikt, který se mezitím rozhořel v Izraeli a v pásmu Gazy, není zdaleka jenom omezeným regionálním konfliktem, ale jak jsme měli možnost sledovat, má obrovský výbušný potenciál nejenom pro regionální konflikt, ale dokonce pro konflikt globální. A to nejenom v té rovině fyzické, válčení, případným zatažením do války nebo vstupem do války Íránu a dalších zemí, ale především tím, jak začíná rozdělovat svět. Bylo naprosto jasné, že spektakulární a záměrně brutální vraždění civilistů 7. října mělo jasný cíl, vyvolat velice silnou reakci Izraele a zároveň tím začít štěpit mezinárodní veřejné mínění v neprospěch Izraele. A to, co vidíme v různých zemích, i u našich spojenců, jak sílí odpor proti izraelské odvetě, jak sílí podpora Palestinců, by nás mělo varovat, že ani v případech, kdy se na první pohled zdá situace jasná, si nemůžeme být jisti tím, jak se bude vyvíjet. A je celkem jasné, že podpora veřejného mínění je klíčovou pro jakýkoli úspěch i ve vojenské operaci.

Další zmíněný konflikt nebo série konfliktů v Sahelu je dlouhodobá a je potřeba říci, že ten problém narůstá. Viděli jsme kolaps některých zemí, vojenské převraty, které byly motivovány naprostou absencí fungování státu, a tento rozklad má tendenci vytvářet nejistoty, které povedou k dalším migračním vlnám. Ty migrační vlny, tak jak jsme měli možnost vidět v minulosti, mají velký bezpečnostní přesah, protože cílem naprosté většiny migrantů z těchto zemí bude Evropa, a bude to vytvářet tlak především na jižní země, které nejsou úplně spokojeny s tím, jak se vyvíjí migrační pakt, jak k tomu přistupují země, kterých se migrace přímo nedotýká, nebo které jsou povětšinou těchto migračních vln zeměmi tranzitními, a bude to vyvolávat další štěpení názorů mezi spojenci, ať už v Evropské unii nebo v NATO. To jsou všechno věci, se kterými musíme počítat, a i proto je důležité, abychom obranu a obranyschopnost vnímali naprosto vážně, protože konflikty jsou opravdu mnohem reálnější, než byly kdy dřív v minulosti.

Z tohoto pohledu vnímám jako velice pozitivní, že Česká republika přijala zákon o zajištění financování obrany. Zároveň vítám i to, že se rozeběhly po dlouhé době nutné a očekávané modernizační projekty, ale tady opět bych připomněl jednu spíše tu negativní stránku, a sice že to přichází v době enormních tlaků na naši ekonomiku a na sociální situaci našich občanů, takže výdaje na obranu budou mnohými vnímány s velkou nevolí, a je potřeba k tomu přistoupit nejenom z toho pohledu, že budeme využívat všechny možnosti, jak našim občanům dávat najevo, že to nejsou zbytečné výdaje, ale že je to investice do jejich bezpečnosti, ale abychom také tyto náklady maximálně efektivně dokázali využít. Protože to nejhorší, co by se nám mohlo stát, je, a máme takové příklady z minulosti, že nám ke konci roku zbyde spousta nevyčerpaných finančních prostředků, na které samozřejmě budou potom různí politici poukazovat, že se peníze armádě dávají zbytečně, zatímco jinde chybí. Takže i proto bych chtěl apelovat, abychom dávali pozor na naprosto efektivní a maximální využití zdrojů, které na modernizaci armády jdou, a na jasné vysvětlení toho, na jaké projekty jdou, k jakému účelu budou sloužit a jak přispějí naší obranyschopnosti.

Možná ještě krátkou poznámku na téma NATO, Evropská unie. Myslím, že dnes je víc než kdy dřív zřejmé, jakou hodnotu a cenu má naše členství v těchto institucích. A bude důležité, abychom našim spojencům dávali kontinuálně najevo, že jsme důvěryhodnými, spolehlivými spojenci, se kterými mohou počítat i v těch nejtěžších situacích. A k tomu musíme být samozřejmě čitelní. Já jsem v

minulosti na půdě Vojenského výboru mnohokrát apeloval na to, abychom opustili alespoň mezi vojáky přehnanou politickou korektnost, abychom nazývali problémy pravými jmény a na rozdíl ode mě, který už si musím občas dávat pozor na vyjádření, aby byla dostatečně citlivá, tak od vás se očekává, že budete brutálně pravdiví. Takže já bych vás chtěl podpořit v tom, abyste svá hodnocení situace neformulovali podle toho, jak budou politickou úrovní přijímána, ale podle toho, jak situace vyžaduje.

Chci vám zároveň poděkovat za tu těžkou práci, kterou děláte ať už tady, v misích nebo na velitelstvích NATO, případně v Evropské unii, a chci vám do té další, která rozhodně nebude jednoduchá, popřát hodně sil a odhodlání.

Děkuji.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/projev-pr-ezidenta-republiky-pri-velitelskem-shromazdeni-nacelnika-generalniho-stabu-armady-ceske-republiky-17492>